

Aile Aidiyeti Ölçe?i

RECOMMENDED CITATION

memjavad (2025). *Aile Aidiyeti Ölçe?i*. Turkish Psychological Scales. Retrieved from <https://tr-scales.arabpsychology.com/?p=16351>

Özet

Aile Aidiyeti Ölçeği, bireylerin aileleriyle kurdukları duygusal ve psikolojik bağların gücünü, kendilerini aile sisteminin ayrılmaz bir parçası olarak görme derecelerini ve aileye olan bağlılıklarını değerlendirmek amacıyla geliştirilmiş 17 maddelik bir ölçektir. Ölçek, Mavili, Kesen ve Dağbaşı (2014) tarafından bir ölçek geliştirme çalışması olarak Türk kültürüne özgü olarak tasarlanmıştır. Bu araç, aidiyet kavramını iki temel alt boyutta inceleyerek, aile içi ilişkilerin niteliğine dair güvenilir ve kapsamlı veriler sağlamaktadır.

Ölçek, 5'li Likert tipi derecelendirme formatını kullanmakta olup, psikolojik danışmanlık ve sosyal politika araştırmalarında aile dinamiklerinin anlaşılmasına önemli katkılar sunmaktadır. Elde edilen psikometrik veriler, ölçeğin yüksek düzeyde iç tutarlılığına ve geçerliliğe sahip olduğunu göstermektedir.

Anahtar Kelimeler

Aile aidiyeti, aidiyet, psikolojik ölçüm, geçerlik, güvenirlik, ölçek geliştirme, Kendilik Aidiyeti, aile ilişkileri.

Yazarlar

Aliye Mavili, N.F. Kesen, S. Dağbaşı.

Amaç

Aile Aidiyeti Ölçeği'nin temel amacı, bireylerin aile ortamında hissettikleri aidiyet ve kabul düzeyini standardize edilmiş bir yöntemle ölçmektir. Bu ölçek, özellikle bireyin kendini aileye ait hissetme (Kendilik Aidiyeti) ve ailenin bütünlüğüne yönelik sorumluluk alma (Aile Aidiyeti) boyutlarını birbirinden ayırarak, aidiyetin çok boyutlu yapısını yakalamayı hedeflemiştir.

Ölçek, sosyal hizmetler, aile terapisi ve eğitim bilimleri alanlarında, aile bağlarının gücünü ve bireyin psikososyal uyumunu etkileyen temel faktörleri belirlemek için bir teşhis ve araştırma aracı olarak kullanılmak üzere tasarlanmıştır.

Yapı

Ölçek, 17 maddeden oluşan ve aidiyet kavramını aile bağlarında ele alan iki temel faktörden (alt boyuttan) oluşmaktadır. Bu faktörler, bireyin aile içindeki rolünü ve aileye olan duygusal yatırımlarını yansıtmaktadır.

Kendilik Aidiyeti (12 Madde): Bireyin kendini ailesinin değerli, önemli ve vazgeçilmez bir parçası

olarak algılanan derecesini ifade eder. Bu boyut, öz saygı ve aile tarafından kabul edilme duygusu ile yakından ilişkilidir.

Aile Aidiyeti (5 Madde): Bireyin aile içi kararlara katılımı, aile birliğini koruma çabası ve aile üyeleri arasındaki birliğine verdiği önemi yansıtır. Bu boyut daha çok eylem ve sorumluluk odaklıdır.

Geçerlik

Ölçeğin yapı geçerliği, faktör analizleri ile detaylı bir şekilde incelenmiştir. Örneklem uygunluğunu belirlemek için hesaplanan KMO örneklem uygunluk katsayısı 0,6 olarak bulunmuştur. Bu değer, veri setinin faktör analizi için kabul edilebilir bir düzeyde olduğunu göstermektedir.

Ayrıca, korelasyon matrisinin faktörleştirilebilirliğini test eden Bartlett Sphericity testi, ki-kare değerinin 16943,875 ($p < 0,001$) olduğunu göstermiştir. Bu anlamlı sonuç, verilerin çok değişkenli normal dağılım varsayımını desteklediğini ve faktör analizinin yapılabildiğini kanıtlamıştır.

Ölçeğin ölçüt bağıntılı geçerliliğini desteklemek amacıyla, teorik olarak ilişkili olduğu düşünülen "Algılanan Aile Desteği Ölçeği" ve "Ait Olma Ölçeği" kullanılmıştır. Bu kriter ölçeklerle kurulan korelasyonlar, Aile Aidiyeti Ölçeği'nin ölçmeyi amaçladığı yapıyı başarıyla bir şekilde ölçtüğünü doğrulamıştır.

Güvenirlilik

Aile Aidiyeti Ölçeği, yüksek düzeyde iç tutarlılık ve zamanla değişmezlik güvenilirliğine sahiptir. Ölçeğin bütünü için hesaplanan iç tutarlılık katsayısı (Cronbach Alpha) 0,94 olarak bulunmuştur. Bu değer, ölçeğin maddelerinin birbiriyle yüksek derecede tutarlı olduğunu ve tek bir yapıyı ölçtüğünü göstermektedir.

Alt boyutların iç tutarlılık katsayıları da yüksek düzeydedir: Kendilik Aidiyeti alt boyutu için Cronbach Alpha 0,93, Aile Aidiyeti alt boyutu için ise 0,82 olarak rapor edilmiştir.

Zaman içinde kararlılığını test etmek amacıyla ölçek, üç haftalık bir aralıkla iki kez uygulanmıştır (test-tekrar test güvenilirliği). Bu iki uygulama arasındaki Pearson Momentler Çarpımı korelasyon katsayısı 0,84 ($p < 0,01$) olarak hesaplanmıştır. Bu yüksek korelasyon, ölçeğin ölçtüğü özelliğin zaman içinde istikrarlı olduğunu teyit etmektedir.

Faktör Analizi

Geliştirme çalışması kapsamında yapılan faktör analizi, ölçeğin yapısal olarak iki temel alt boyuta ayrıldığını göstermiştir: Kendilik Aidiyeti ve Aile Aidiyeti. Bu iki faktörlü yapı, toplam 17 maddenin dağılımını açıklamaktadır. Bu ayrım, aidiyet duygusunun hem bireyin içsel algısı

hem de d??sal, etkile?imsel boyutu üzerinden incelenmesine olanak tan?maktad?r.

Araç

Test Type: Geli?tirme (Development)

Format: Öz Bildirim Ölçeği (Self-Report Scale)

Language Available: Türkçe (Turkish)

Population Group: Genel Popülasyon (Ergen ve yeti?kin gruplar?na uygulanabilir)

Age Group: Yeti?kinler

Population Details: Ölçek geli?tirme çal??mas? Türk kültüründeki bireyler üzerinde gerçekleştirilmi?tir.

Test Methodology: 5'li Likert Tipi Derecelendirme kullan?lmaktad?r. (1=**Tamamen Kat?lm?yorum** - 5=**Tamamen kat?l?yorum**)

Anahtar Kelimeler

Ölçek geli?tirme, psikometri, Cronbach Alpha, test-tekrar test, aile dinamikleri, sosyal politika, psikolojik dan??manlık.

Yazarlar

Author ORCID Identifier: Bilgi mevcut de?ildir.

Affiliation Email addresses: aliyeaktas@biruni.edu.tr

Correspondence Address: Aliye Mavili (Sorumlu Yazar)

?zinler, Ücret ve Test Y?I?

Aile Aidiyeti Ölçeği'nin geli?tirme y?I? 2014'tür. Ölçeğin kullan?m?, ço?alt?lmas? veya akademik/ticari amaçlarla kullan?lmas? için gerekli izinler ve potansiyel ücretlendirme bilgileri hakkında sorumlu yazar Aliye Mavili ile ileti?ime geçilmesi gerekmektedir.

Kaynaklar

Mavili, A., Kesen, N.F. ve Da?ba?, S. (2014). Aile Aidiyeti Ölçeği: Bir ölçek geli?tirme çal??mas?. Sosyal Politika Çal??malar? Dergisi, (33), 29-45. DOI: <http://dx.doi.org/10.21560/spcd.19507>

Makalenin orijinal linki: dergipark.ulakbim.gov.tr

Ölçeğin orijinal PDF belgesi buradan indirilebilir: [aile-aidiyeti-olcegi-toad.pdf](#)

Aile Aidiyeti Ölçeði Maddeleri

2 alt boyut, 17 madde

Kendilik Aidiyeti (12 m): Ailemin önemli bir parçasıyım.

Aile Aidiyeti (5 m): Ailemde kararlar birlikte almalıyız.

ARABPSYCHOLOGY.COM